

FILOZOFICKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY
V PRAZE

Oponentský posudek bakalářské práce Moniky Košťákové

Vedoucí práce: PhDr. Hana Loucká, CSc.

Oponent: PhDr. Olga Nádvorníková, PhD.

Ústav románských studií FF UK

Název bakalářské práce: Passé composé v učebnicích francouzštiny na českých školách

Tématem předkládané bakalářské práce je francouzský slovesný čas *passé composé* a jeho prezentace při výuce francouzštiny, a to se zaměřením na české publikum na středních školách. V první části práce (str. 6-11) autorka stručně prezentuje tento slovesný tvar a jeho základní užití. Druhá, nejrozsáhlejší kapitola (str. 12-25) je věnována způsobu výkladu tohoto jevu ve třech učebnicích francouzštiny (*On y va*, *Le Nouveau sans frontières*, *Forum*). V závěrečné části pak autorka předkládá vlastní návrh výkladu tohoto jevu (str. 26-38).

Formální náležitosti práce a její úprava. Předkládaný text respektuje požadavky na minimální rozsah tohoto typu akademické práce a je členěn pomocí desetinného třídění. Autorka užívá bibliografického odkazování pomocí autora a roku, avšak u časopiseckých článků uvedených v závěrečném seznamu literatury údaj o roku úplně chybí. Autorka dostatečně nevyužívá zdrojů, které v seznamu literatury uvádí (bez citace v textu zůstávají např. Abry, Callamand nebo Grevisse); naopak bibliografický odkaz na Evropský referenční rámec pro jazyky, o němž se pojednává na str. 21, v závěrečném seznamu literatury není uveden. V některých pasážích závěrečného návrhu výkladu *passé composé* není jasné, zda jsou dílem autorky, nebo zda jsou převzaty či modifikovány z učebnice *Forum* (např. cvičení B na str. 31).

Pokud jde o typografickou a celkovou jazykovou úpravu práce, je třeba konstatovat, že množství chyb tohoto typu je zde značné a neúnosně vzrůstá zejména v posledních částech práce (chyby se vyskytují dokonce i v přímých citacích, např. na str. 25 ...*et qui n'ont pas de complément d'objet direct*). V češtině dosti často chybí interpunkce – čárky oddělující vedlejší věty (např. str. 22 nebo 24) nebo tečky za větami (např. str. 22 nebo 23 dole). Autorka také nezvládla vkládání francouzských znaků do českého textu bez změny písma (např. str. 18 nebo 40-41 aj.). V práci se však setkáme také s chybami, které ztěžují porozumění textu nebo mu úplně brání – např. anakolut na str. 18 nahoře, přetížená syntax věty a nevhodné použití spojky *zatímco* na str. 17 apod. Kromě toho se v textu vyskytují i naprosto nesrozumitelná slova, vzniklá pravděpodobně zásahem českého automatického korektoru – např. *pronoms torques*, *Ils počteny encore...*, *Marie Africe*, *je me suis roucho* aj. Tyto problémy by bylo bývalo snadné odstranit prostým pročtením definitivního textu práce.

Nejzásadnějším a na bakalářské úrovni nejvíce zarážejícím nedostatkem předkládané práce jsou však časté pravopisné a gramatické chyby přímo ve francouzštině (např. *un heure* na str. 7, *perder*, *trouber* na str. 8, *chercheons* na str. 28, *Tu veut* na str. 31, *her soir* a *ta chamre* na str. 34, *dans le mer* na str. 36, *Ton courriel j'ai reçu lundi matin* na str. 38 aj.), které jsou paradoxně nejčastější právě v přímo ve cvičeních, která jsou na daný gramatický problém zaměřena – např. shoda minulého přičestí s podmětem (*Ils se sont déjà habillé* – *Non, il ne se sont pas efore habillé*, str. 36) nebo pozice zájmen u pomocného slovesa *passé*

composé (*Quelle rose a-t-elle m'a donnée*, str. 37). Někdy se tyto elementární chyby dokonce kumulují – *Cettes présentations, je l'ai regardées hier* na str. 37 aj.

Se základními chybami se však setkáváme i na úrovni lexika, např. *Hier, Paul a lu le magasin*, str. 30, a ve cvičení na str. 36 – *une histoire à dormir debout* není „pohádka na dobrou noc“. V „řešení“ tohoto cvičení pak autorka nijak nezohledňuje problém souslednosti časové (*ils m'ont dit que je peux dormir*, str. 37).

Hodnocení obsahu práce. Úvodní, teoretická část obsahuje několik věcných chyb a nedostatků – např. z morfologického hlediska neexistuje „koncovka“ –es, která by vyjadřovala zároveň femininum a plurál (str. 9). Exemplifikace shody *participe passé* s podmětem, uvedená na str. 10, je zbytečně detailní – byla by vhodná např. do základního didaktického výkladu, ale v teoretické části bakalářské práce je redundantní. Chybí zde naopak podrobnější a komplexnější teoretický vhled do dané problematiky, který by přesahoval středoškolskou úroveň – např. morfologická charakteristika tvoření *participe passé* by se nemusela omezovat na základní slovesné třídy a podobně příklady shody *participe passé* s přímým předmětem by bylo vhodné doplnit o typologii případů, kdy k danému jevu dochází – stačilo by explicitně pojmenovat jazykové jevy, které se v příkladech vyskytují (vytýkací konstrukce apod.). Toto explicitní vysvětlení fungování daného jevu by pak zabránilo mylnému konstatování na str. 37 (předmět přímý se může nacházet před pomocným slovesem i v jiných případech, než je „zdůraznění“, např. ve vztažných větách). Morfologická charakteristika shody *participe passé* uvedená na str. 10 je navíc nepřesná – nelze říci, že shoda nastává pouze ve femininu a v plurálu, přestože je tvar maskulina v singuláru obvykle považován za základní, neutrální.

Málo obsahově hutná detailnost se objevuje i v analýzách učebnic ve druhé kapitole práce – např. podrobný popis obsahu učebních textů by bylo možné zkrátit (str. 23 dole) a na cvičení, která jsou pouze převzata z učebnic a nejsou dílem samotné autorky, by bylo možné odkázat prostým bibliografickým odkazem. Obsahové hutnosti by naopak prospělo posílení kontrastivní složky výkladu, na jejíž důležitost autorka sama poukazuje – překladová cvičení by se mohla více zaměřit např. na (ne)ekvivalenci francouzského *passé composé* a dokonavého vidu v češtině. Velmi zajímavé by např. bylo kontaktovat určitý počet učitelů francouzštiny na středních školách a přímo se jich dotázat na názor na danou problematiku a na jejich zkušenosti a doporučení. Krátké dotazníkové šetření mezi středoškolskými studenty francouzštiny dané úrovně by rovněž mohlo přinést zajímavé výsledky. Vyšší obsahová hutnost a komplexnost práce by se pak mohla odrazit např. i ve větším rozsahu poznámkového aparátu, který k akademickým pracím i bakalářské úrovně neodmyslitelně patří (v předkládané práci najdeme pouze osm poznámek pod čarou). V práci rovněž postrádám průběžné závěry kapitol, které by shrnovaly základní fakta předcházejícího textu a vytvářely přechod k následující části (např. alespoň na konci teoretické části na str. 11).

Kladným rysem práce je schopnost autorky porovnávat vybrané didaktické materiály (např. na str. 23) a zaujmout k nim kritický postoj (např. na str. 15 nebo 18). I u této prezentace se však setkáme s přehmaty – např. se záměnou *futur simple* za *futur proche* (str. 15). Pokus o vytváření vlastních materiálů svědčí o zájmu o didaktický aspekt daného problému; vlastní realizace je však podkopávána elementárními jazykovými chybami (např. záměna sloves *pleurer* a *pleuvoir* v závěru Prévertovy básně).

Předkládaná práce obsahově a zejména jazykově nesplňuje kritéria kladená na bakalářské práce na oboru Francouzská filologie, a proto ji hodnotím známkou 4 (neprospěla) a nedoporučuji ji k obhajobě.